

— Няма какво да я слушаме, всичко е ясно!

Но други го прекъснаха:

— Мълчи! Господиш Димитров е прав; няма чувствено какво ще каже ти.

Всичка се обърна към Саша, всички очи се усредниха на нея, всички я чакаха да заговори. Тя се савя, главата ѝ скочи от скрита между раменете. Саша бѣ завела една поза, като че да чакаше всѣкъ моментъ да се стори някоя изривка на главата ѝ, измъръ да знаеше, че въ училището никога не бѣше.

Учителътъ пакъ се обърна къмъ нея:

— Хаха, Сашенка, кажи ми, не чакаме. Мълчание.

Пакъ се чува гласътъ на учителя:

— Не се спразувай, че ще те нападат.

Нае всѣмъ да знаеме само истината...

Може би да не е така както казахъ, въ всички мисли, че не е така.

Бялолицото лице на Саша изведнѫж пламна и стана червено, но тя продължаваше да мълчи. А учителътъ добна:

— Не вярвамъ да е истина това. Струва ми се, че Фаня има грѣшка, че направиле те обвинява.

Главата на Саша се наведе толкова ниско, че почти допър ѝ чина.

— Ти сигурно си вѣла своята вѣра; не вярвамъ, че ти можешъ да откривашъ, — продължаваше учителътъ.

Наведнѫж си разнесе силно ридане: Саша плачеше, притиснала глава на чина.

Ученицитъ мѣхнаха. Притиво дѣло,

очудени, тѣ гледаха плачущото момиче.

Учителътъ се влѣка да ѝ утеши:

— Не плачи! Шоъ не е истина...

— Истина е, истина е! — викна излезло Саша. — Откривахъ!

И тя захъка още по-силно.

Въ голѣмата училищна стая стояха мѣхна диванъ и неподвижни четирнадесетъ души, а всрѣдъ тѣхъ, изхлузило лице на чина, се класаше отъ плачъ малкото русокосо момиче. То дълго плака и всички мѣхнаха, докато най-после се поуспокои малко. Учителя седна до нея и ѝ попита:

— Защо направиле така?

Но тя пакъ не отговори. Той разбра, че да му каже причинитъ на кражбата ѝ е толкова трудно, както и да се признае въ кражба. Все пакъ, той забеляза, че тя правеше усилие — всѣмъ да каже някоя истина, усметнѣтъ изрече — но не се решаваше.

Най-после тя промълви:

— Бѣхъ гладна...

— А въ класа не закуствъ ли?

— Не.

— Защо?

Тя пакъ мѣхна, и изведнѫж, неочаквано отпило залпака и презъ сѣдня каза:

— У насъ... у насъ... вѣкъ нищо за едемъ... Баща ми нищо не донесе... всѣмъ викана... Ядемъ су... сухари вече втора седмица...

Тя извика да каже повече нищо. Плачъ задуше гърлото ѝ.

Преме бѣше да поеме уроку. Учителътъ тихо взе Саша за ръка, каза ѝ няколко ласкави думи и ѝ заведе въ стаята си, за да се успокоятъ тя тамъ. Когато се върна въ отдалеченото, десетина дѣтски раце се прогубнаха къмъ него и въ аския отъ тяхъ раце имаше по нѣщо за ядене.

— Учителю, вземете! Дайте ѝ да яде!

Учителътъ погледна дѣцата: тѣ бѣха развѣдувачи, вѣкъ момичета плачеше. Той взе всичко, което му дадоха и го занесе на Саша. Но тя нищо не искаше и само плачеше. Най-после той ѝ утеши и можа да ѝ введе въ стаята, когато отдалеченото вече утихне.

Следъ тая случка Саша дълго се спразуваше да гледа учителя въ очитъ. Но него единъ ученикъ никога не ѝ извикала за това, което бѣ направиле. И имаше нужда. Тя сама попиташе свои грѣхъ, и отъ тогава пакъ вече можеше да ѝ съблани. Другаритъ ѝ ѝ заблѣха много и често ѝ даваша отъ своитъ закуски. Но тя редко приемаше. Предпочиташе да яде сушъ хлѣбъ. Помисли само колкото да не обиди съученицитъ си. Сега ти ще свърши четвърто отдалечие и ще излѣзе отъ училището ужо и често дете.

Побългарилъ: А. Г.

Птицитъ не сж за кафези

Защо тѣ имать криле? — За да възрѣчатъ на воля изъ синия просторъ, а не да бѣждатъ заключени въ решетчатитъ си стѣнни. Летението за тѣхъ е здраве, е радостъ. Тѣ сж родени да жонглатъ на свобода. Кому какво престъпление сж извършили, та да спомъ него затворница? — Никою никою. — А вие заключете тия невинни жертви въ кафезитъ, докато умреть. — „Тѣ сж щастливи, — твърдятъ вие — защото пѣтъ“.

Горнико се нахити! Тая звукъ, които чу вѣте, не сж пѣсъна: това е плачъ, това сж вопли, това е вѣтъ за свобода.

Де отменете свободата на една птица, като ѝ затворите въ кафезъ за цѣлъ животъ, а жестоко вие унижавате себе си като човѣкъ; покладете, че не обичате свободата, че сте безъ сърце.

Защо ви сж крилата? — Да ходете съ тѣхъ, където си искате. Кой ви дава право да отменете свободата на птицитъ да летятъ, където си жонгъ?

Промете човѣчина!

Ако обичате птицитъ, затворите ги въ кафезъ, вие ги убивате съ толкова любовъ. Създайте имъ удобство въ вашата градина, тѣ сами ще дойдатъ при васъ и ще почувстватъ, че ги обичате.

Не бѣждете жестоки, не убивайте птицитъ!